

Open
MONUMENTENDAG
E

Leidschendam-Voorburg

VERSLAG

Open Monumentendag 2013 in Leidschendam - Voorburg

De Open Monumentendag 2013 is mogelijk gemaakt met subsidie van de gemeente Leidschendam-Voorburg

Gemeente
Leidschendam-Voorburg

en de steun van onderstaande sponsors:

en verder m.m.v. de locaties Schelpenhof en De Driehoek van Stichting Philadelphia Zorg, Veurs Voorburg Scholengroep Spinoza, Lionsclub Voorburg Prinses Marianne en Kab West Accountants & Belastingadviseurs.

VERSLAG OPEN MONUMENTENDAG 2013 in Leidschendam - Voorburg rond het thema Macht & Pracht

"Het thema Macht & Pracht biedt gelegenheid om delen van de lokale en regionale geschiedenis over macht, democratie, diplomatie, vrede en rechtspraak aan de orde te stellen en daar diverse soorten gebouwen bij open te stellen. Aanleiding voor het thema vormen 300 jaar Vrede van Utrecht en 200 jaar Koninkrijk".

Aldus het eerste bericht van de Landelijke Stichting Open Monumentendag aan de lokale comités over het thema voor 2013. Een actueel thema waarmee wij in Leidschendam- Voorburg aan de slag zijn gegaan. In een 'ronde tafel bijeenkomst' met personen uit de wereld van de historie en/ of erfgoedkringen van Leidschendam – Voorburg werd in december 2012 een brainstormsessie georganiseerd. Daarin werd een eerste inventarisatie gemaakt van aan het thema verbonden monumenten, personen en gebeurtenissen in de gemeente. Hoewel de toen gedane suggesties niet direct zijn omgezet in tastbare resultaten was deze eerste gedachtenvorming uitermate belangrijk in het geven van 'handen en voeten' aan deze Open Monumentendag.

Begin januari 2013 kwam het bericht dat de Vlietdagen - evenals de Open Monumentendag een jaarlijks terugkerend evenement in september - dit jaar in hetzelfde weekend gehouden zouden worden. En hoewel de belangstelling van de achterban van beide evenementen mogelijk ver uiteen ligt is toen besloten samen te werken, van elkaars capaciteiten gebruik te maken en de activiteiten op elkaar af te stemmen, om zo de eigen en elkaars achterbannen voor beide evenementen te interesseren.

Zo heeft de Vlietdagen het thema "Macht & Pracht" geadopteerd en is in de publiciteit naar elkaars evenementen verwezen.

Het thema "Macht & Pracht" vormde dus de rode draad voor het in te vullen programma. Gaandeweg is de aandacht voor de "Macht & Pracht" van en door individuen de rode draad geworden van de invulling van het programma. Zo realiseerden we "Pracht in Praktijk" met edelsmeden en ambachtelijke bedrijven in de Herenstraat en het Westeinde door een combinatie van exposities, demonstraties en aandacht voor de monumentale gevels. En bij de opening van de Open Monumentendag in Leidschendam - Voorburg door wethouder Mijdam was er aandacht voor de invloed van Constantijn en Christiaan Huygens.

Het idee om met historische figuren uit Leidschendam-Voorburg op een bijzondere manier in te spelen op de jaarlijkse modeshow van de winkeliersvereniging van de Herenstraat in Voorburg, kon niet worden gerealiseerd, omdat men de modeshow naar een eerder weekend had verplaatst. Als alternatief produceerden we de diavoorstelling "Machtige Ingezetenen van Leidschendam-Voorburg", welke op verschillende plaatsen is vertoond.

In onze publiciteit hebben we dit jaar weer verder ingezet op E-communicatie. De Social media, met name Facebook, zijn optimaler ingezet. Tezamen met de verspreiding van een E-flyer en het verbeteren van de website werd zo onze publiciteit versterkt. 'Print' hebben we zoveel mogelijk complementair ingezet. De overgang van de gemeente (-berichten) van de Wegener bladen naar Telstar (Het Krantje) hebben we aangegrepen om de programmering op verschillende – aanvullende – manieren te brengen. Verder hebben we met meer flyers aandacht gevraagd voor de Open Monumentendag, en zijn we – evenals andere erfgoedpartners – actief geweest op het Cultureel Zomerfestival aan de Julianabaan.

De Open Monumentendag is financieel mogelijk dankzij de subsidie van de gemeente en steun van sponsors. In toenemende mate ontvangen we (sponsor-) bijdragen in natura. Om de activiteiten te kunnen organiseren wordt de samenwerking met andere (vrijwilligers-) organisaties steeds belangrijker. Met de in het najaar 2012 gesloten "deals" tijdens Beursvloer aan de Vliet konden we op veel praktische steun rekenen van verschillende organisaties.

Wat gebleven is, is het grote enthousiasme van eigenaren en beheerders van opengestelde monumenten, erfgoedpartners en vele vrijwilligers om de 'Parels van Baksteen' te tonen. Een groot publiek kon hierdoor kennis nemen van onze monumenten en hun betekenis. Door restauratiewerkzaamheden konden enkele "trouwe" monumenten hun poorten dit jaar niet openen. De geopende monumenten en de activiteiten zijn - ondanks de regen - dit jaar ruim 4.000 keer bezocht, en dat is evenveel als in vorige jaren.

In dit verslag blikken we terug, en ook een beetje vooruit. Dat doen we in de volgende paragrafen:

- I. Openstellingen en activiteiten**
- II. Communicatie**
- III. Organisatie**
- IV. Financiën**
- V. Vooruitblik naar 2014**

Het thema voor 2014 luidt "Op reis", waarin alle soorten van vervoer en transport en wat daarmee van doen heeft bijzondere aandacht krijgen. Het jaar 2014 is ook uitgeroepen tot het themajaar over mobiel erfgoed. Wij gaan er vol enthousiasme mee aan de slag. Uw suggesties voor de invulling en voor mogelijk in het thema passende openstellingen en activiteiten horen wij graag. Wij houden u in de komende maanden op de hoogte van de ontwikkelingen.

Leidschendam – Voorburg, november 2013

Bestuur en kern-werkgroep Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg

I. Openstellingen en activiteiten

Openstellingen

In 2013 zijn 31 (2012: 33) bekende en minder bekende monumenten en andere panden met "Pracht in praktijk" opengesteld voor het publiek. Op vrijwel alle locaties zijn door de eigenaren/beheerders met hun teams van vrijwilligers rondleidingen verzorgd en werd informatie beschikbaar gesteld. Uit de reacties van bezoekers merken wij dat dat zeer op prijs wordt gesteld, en van eigenaren horen wij dat ze het leuk vinden om te doen. Waar mogelijk (en nodig) stimuleren en ondersteunen wij deze activiteiten met materialen en/of een dag-vrijwilliger voor de publieksbegeleiding. In de – als bijlage opgenomen – programmakrant is het volledige overzicht van openstellingen en activiteiten bij de monumenten te vinden.

De opengestelde monumenten en andere panden zijn dit jaar ruim 4000 keer bezocht (2012: 4000; 2011: 3.500; 2010: 3800).

Er was veel belangstelling voor de binnen het thema passende monumenten Westeinde 6 (Casa Nuova, dit jaar voor het eerst geopend, 315), Huygensmuseum Hofwijck (386), het Stadsmuseum (317), Huize Swaenesteijn (350), Houtzaagmolen De Salamander (362) en de "Pracht in praktijk" winkels in de Herenstraat (200). Ook bij de kerken was er dit jaar veel aanloop, te weten voor de Franse Kerk (167), de Oude kerk (250), de Sint Martinuskerk (150), de Dorpskerk (165), de H. Petrus en Pauluskerk (650) en de St. Laurentiuskerk (175). Voor de andere monumenten was ruime belangstelling. Er werd veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in het voormalige Dr. Neherlaboratorium (214) de toren te beklimmen en een rondleiding bij te wonen waar ook oud-medewerkers toelichting gaven.

Pracht in praktijk

De Herenstraat en het begin van het Westeinde in Voorburg kregen dit jaar extra aandacht met het motto Pracht in Praktijk.

In de Herenstraat in Voorburg zijn veel woonhuizen en werkplaatsen die tot relatief kleine winkels annex ateliers zijn omgebouwd. Deze ateliers, veelal officiële monumenten, huisvesten zilver- en goudsmiden, een klokkenmaker, een leerontwerper en een kunstuitleen van beeldende kunst. Deze vertegenwoordigers van (aloude) ambachten toonden hun creativiteit. Veel bezoekers genoten van deze 'Pracht in Praktijk' presentaties. Veelal waren zij te zeer bezig met de uitgestalde pracht en het volgen van technische handelingen, wat soms wel ten koste ging van de belangstelling voor het monument waarin het werk werd verricht.

Opengesteld waren:

- Atelier Els Albersen (goudsmid), Orfèvre Manda Willems (edelsmid), Undine Lederwaren (tassenontwerper), The Hands of Time (klokkenmaker).
- Kunstuitleen Voorburg met werk van Hanneke Giezen, Edith Snoek en Inge Simonis.
- Drogisterij de Waag met oude bakkers- en barbierskasten.

De veranderende functie van de monumenten in de Herenstraat vraagt om een goede afstemming tussen de monumentale en de economische functie van deze (historische-) gebouwen. Gemeente, winkeliers, bewoners, erfgoedverenigingen en andere betrokkenen zijn daarover thematisch in zgn. "Leertafels" in gesprek gegaan. Een door de gemeente samengestelde overzichts-presentatie van deze ontwikkeling is op Open Monumentendag getoond in Huize Swaenesteijn.

Vallend onder Pracht in Praktijk, maar zeker niet klein behuist, is de Koninklijke BV Edelmetaalindustrie voorheen Jan Hessing op het begin van het Westeinde. De openstelling werd uitbundig vorm gegeven, mede omdat het een jubileumjaar voor dit bedrijf betrof. De aanwezige taxateur liet zijn licht schijnen over door bezoekers meegenomen sieraden. Vele gegadigden hadden er een tijdje wachten voor over. Op de eerste etage kon men de voormalige woonruimte met eiken betimmering en een schouw met blauwe tegels van de familie Hessing bewonderen. Hier werden ook kleurrijke schilderijen tentoongesteld van een kindergroep van Trias met als thema de inhuldiging van Koning Willem Alexander.

Muziek in en bij monumenten

Zoals gebruikelijk zorgden alle kerken en Buitengoed Dorrepaal voor een muziekprogramma dat klonk als een klok. Langzamerhand zorgen deze monumenten steeds meer voor hun eigen programma.

In de H. Petrus en Paulus kerk traden de koren Con Amore en de Christelijke Oratorium Vereniging Leidschendam op.

De Oude Kerk ontving bezoekers met het inmiddels vertrouwde programma van carillon- en orgelmuziek, waarbij in de ochtend de toren kon worden beklommen.

De Franse Kerk had een nieuwe bezienswaardigheid, t.w. het dit jaar geïnstalleerde Flentrop orgel. De hele dag bespeelden drie organisten afwisselend dit orgel.

In de Sint Laurentiuskerk klonk de hele dag orgelmuziek.

Op Buitengoed Dorrepaal trad het blazersensemble Windkracht 10 van St Caecilia op. Het optreden vond in de serre van het monumentale huis plaats, de tuin was dit jaar te nat.

Actrice/presentatrice Angelique Schipper heeft twee keer delen uit haar nieuwe kindervoorstelling gespeeld en is vervolgens met de kinderen een kijkje wezen nemen in enkele "Pracht in praktijk" winkels in de Herenstraat/Westeinde. In verband met het slechte weer kon de voorstelling niet beginnen voor kinderboekwinkel In de Wolken, maar kreeg men een gastvrij onthaal in het Stadsmuseum.

De toneelvereniging de Gazellen fleurde de dag in Leidschendam in fraaie kostuums op.

Power point presentatie "Machtige Ingezetenen van Leidschendam – Voorburg in beeld"

In de vroegere gemeenten Voorburg, Veur en Stompwijk waren er in het verleden veel personen die zich konden omgeven met de Macht en Pracht van die tijd. Velen van hen bewoonden de prachtige buitenplaatsen die Leidschendam-Voorburg tot op de dag van vandaag nog steeds rijk is, of hebben hier belangrijk werk achtergelaten.

Als alternatief voor de deelname aan de – verplaatste – modeshow in de Herenstraat is een power point presentatie van deze historische figuren samengesteld. Uitgangspunten waren dat deze personen voor kortere of langere tijd in Voorburg- Leidschendam hebben gewoond, dat zij invloed hebben gehad op de (plaatselijke) geschiedenis en dat zij niet meer in leven zijn. Ons lid Joke van Vels is zich gaan inlezen in de levensgeschiedenissen van twintig, vooraf geselecteerde, personen en heeft hierbij beeldmateriaal gezocht. Samen met Kiek de Vreught, eveneens kern-werkgroep lid is, is een unieke beeldpresentatie gemaakt.

In de presentatie komen de volgende personen langs:

- Philips van Matenesse
- Magdalena Moons
- Maerten van der Velde
- Jan van Riebeeck
- Constantijn Huygens
- Christiaan Huygens
- Maria van Oosterwijk
- Baruch Spinoza
- Hendrik van Deventer
- Lodewijk Hertog van Brunswijk - Wolfenbüttel
- Hortense de Beauharnais
- Prinses Marianne
- Guillaume Groen van Prinsterer
- Christoffel Bruijnings Ingenhous
- Marcelles Emants
- Winkler Prins
- A. den Doollaard
- Adrianus Louis Hendrik Jacob (Lo) van Ravesteijn
- Anna Maria van der Lubbe

Voorafgaand aan de vertoning is de presentatie door verschillende externe deskundigen beoordeeld en goed ontvangen. Ook is aandacht besteed aan de

auteursrechtelijke aspecten van de presentatie. De presentatie, die al snel de titel kreeg van "Machtige Ingezetenen van Leidschendam – Voorburg" en later "Machtige ingezetenen in Beeld", werd op Open Monumentendag vrijwel doorlopend getoond in het Stadsmuseum, het Veur theater en het voormalige Dr. Neherlaboratorium. De presentatie is te zien op onze website.

De Gezellen en het Stadsmuseum hebben nog de mogelijkheden bekeken om met hun bijdrage aan te sluiten op de presentatie. Dat bleek uiteindelijk niet meer mogelijk. Maar ook zonder deze toevoegingen is de presentatie door de bezoekers goed ontvangen en lijkt het volledig te hebben voldaan aan de verwachtingen.

Met bus en boot naar monumenten

Als vanouds kon het publiek met bus en trekschuit verschillende monumenten te bezoeken. Wel hebben we – in verband met de Vlietdagen en met de ervaringen uit vorige jaren – gekozen voor een andere opzet, t.w.

- op de trekschuit kon alleen op- en afgestapt worden bij monumenten, en we stimuleerden het bezoek daaraan;
- er reed geen pendelbus tussen monumenten;
- senioren hebben we een "dagvullend programma" met bus en boot aangeboden.

De trekschuit onderhield een pendel tussen Drievliet en De Sluis. 'Opvarenden' konden de doorvaart van de historische vloot van dichtbij bekijken. Er kon in verband met de Vlietdagen niet aangelegd worden bij De Sluis/Delftsekade. Daarvoor is uitgeweken naar het (minder in het oog vallende) grasveld achter het gemaal aan de overkant. Ook werd de stopplaats bij de Kerkbrug dit jaar niet aangedaan. Wel kon men behalve bij De Sluis en Drievliet ook op- en afstappen bij de Sint Martinuskerk, Huygensmuseum Hofwijck en bij Buitengoed Dorrepaal. Ook dit jaar kon men onbepaald gebruik maken van de trekschuit voor € 3,00 per persoon. In tegenstelling tot voorgaande jaren is van de trekschuit bijna geen gebruik gemaakt door individuele meevarenden. Of dit komt door de regen, door de vele andere activiteiten voor kinderen langs de Vliet, door de doorkomst van de historische vloot, of door we weten het niet.

Senioren konden inschrijven voor een rondrit met bus en – dit jaar voor het eerst – een tocht met de trekschuit, compleet met lunchpakket en een bezoek met rondleiding aan vier monumenten. Om het geheel mogelijk te maken is per rondrit meer tijd gereserveerd, en werd er zo een "dag vullend programma" voor € 5,00 aangeboden. Deze rondritten zijn mogelijk dankzij de inzet van de bussen en de chauffeurs-vrijwilligers van Woej.

Voor de rondritten zijn aparte flyers gemaakt en medio augustus ruim verspreid bij de bibliotheken en vele wijk- en dienstencentra. Ook zijn kort daarna stopperijes en persberichten in de huis-aan-huisbladen geplaatst.

De belangstelling heeft alle verwachtingen overtroffen. Binnen korte tijd was alle beschikbare capaciteit overtekend. In overleg met Woej zijn toen extra bussen gehuurd en heeft Woej kunnen zorgen voor chauffeurs voor deze bussen. In totaal zijn uiteindelijk 8 bussen ingezet en hebben 58 senioren aan de rondritten deelgenomen. Dit jaar gingen de rondritten langs de monumenten Laurentiuskerk, Houtzaagmolen De Salamander, voormalige scheepswerf Van Ravesteijn, Huygensmuseum Hofwijck en Westeinde 6 (Casa Nuova, alwaar ook een presentatie over de pracht van zilver en goud). Elke bus heeft daarbij een bezoek gebracht aan vier van deze monumenten.

Het was een hele logistieke uitdaging om de bussen op tijd langs de monumenten en bij de trekschuit te krijgen, maar dankzij de inzet en souplesse van alle betrokkenen is dat gelukt. En de senioren hebben ondanks de regen erg genoten.

Informatiestands en andere activiteiten van / met Erfgoedpartners

Evenals voorgaande jaren hebben wij en verschillende erfgoedpartners informatiestands gehad in Voorburg Centrum en bij De Sluis. Zie voor de locaties en deelnemende partners de programmakrant in de bijlage.

Bij onze informatiestands werden passanten geattendeerd op de opengestelde monumenten en kon men er de programmakrant en diverse publicaties krijgen.

In hun eigen informatiestands informeerden de erfgoedpartners bezoekers over hun activiteiten en hun publicaties. Traditiegetrouw was in de stand van Mooi Voorburg een expositie met foto's rond het thema van dit jaar te zien.

Op initiatief van enkele omliggende gemeenten in Haaglanden is voor deze Open Monumentendag een boekje met vier fietsroutes rond het thema "Macht & Pracht" ontwikkeld. Fietzers die de daarin opgenomen landgoederen-route volgen passeren verschillende monumenten in Leidschendam - Voorburg. Wij hebben in bescheiden mate meegedacht en ook een financiële bijdrage geleverd. Het fietsrouteboekje was tijdens Open Monumentendag bij onze informatiestands gratis af te halen.

Opening

De opening van Open Monumentendag stond in het teken van de beide aspecten van het thema van dit jaar, t.w. 'Macht' en 'Pracht'. De aftrap werd om 10:00 uur gegeven met trompetgeschal door heraut Richard van Hoeven voor het poortgebouw bij Huygensmuseum Hofwijck. Na een welkomstwoord door de voorzitter van de stichting, Pieter van den Kerkhoff, heeft directeur Peter van der Ploeg van Huygensmuseum Hofwijck een bij het thema van dit jaar passend gedicht van Constantijn Huygens voorgedragen. Bij het naastgelegen monument Westeinde 6 (waar "Pracht in praktijk" wordt bedreven en te zien was) speelde Richard van Hoeven een heus geuzenlied op de trompet. Wethouder Heleen Mijdam opende daarna officieel de Open Monumentendag in onze gemeente. De bijeenkomst met de nodige belangstellenden werd vervolgens in stijl afgesloten met trompet muziek.

II. Communicatie

Inzet van (andere) communicatiemiddelen

In 2013 is de communicatie rondom de Open Monumentendag op een aantal fronten aangepast en verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren. De effectievere inzet van Facebook, het optimaliseren van de website, het meer in elkaars verlengde – complementair - inzetten van de middelen, de afspraken met de lokale huis-aan-huis-bladen, de publicitaire samenwerking en afstemming met de Vlietdagen, waaronder het plaatsen van affiches op driehoeksborden op 45 plekken de stad, zijn hiervan voorbeelden. Ook het interview bij radio Midvliet vormde een extra publicitaire ondersteuning.

We hebben het publiek zo optimaal mogelijk over alle ins- en outs van de Open Monumentendag in Leidschendam-Voorburg op de hoogte willen brengen en gestimuleerd om toch vooral van deze dag te komen genieten.

Het thema "Macht & Pracht" is in alle communicatiemiddelen doorgevoerd. De vanuit dit thema georganiseerde activiteiten, zoals door de diverse juweliers en tal van (oude ambachtelijke) ondernemers in Leidschendam-Voorburg, brachten we regelmatig specifiek onder de aandacht.

E-communicatie

Op de – dit jaar vernieuwde – website van de landelijke organisatie voor Open Monumentendag werd de informatie over openstellingen en activiteiten in Leidschendam - Voorburg met foto's (en waar bekend achtergrondinformatie) van de monumenten ingevoerd.

Deze informatie is makkelijk voor iedereen bereikbaar en bezoekers van de website kunnen de informatie (van ons en andere comités) sorteren naar vele gezichtspunten. Vanuit onze website is een link gemaakt over openstellingen en activiteiten een link naar de landelijke website. De gegevens hoeven we zo maar één keer in te voeren.

In 2013 is ook onze reeds bestaande website vernieuwd: een andere indeling, andere kleurstelling, meer informatie en nieuw fotomateriaal. Links werden geïnstalleerd naar de websites van alle erfgoedpartners, de Vlietdagen, de landelijke Open Monumentendag en onze sponsors.

De uitgebrachte flyers, een pagina met alle opengestelde monumenten en de programmakrant zijn ook te openen via een link.

In september werd de website 1497 keer bezocht. Dit was 70% meer dan het aantal bezoeken in september vorig jaar.

Met behulp van social media adviseur Brigitte van Cromvoirt werd een Facebook pagina ontwikkeld die via een icoon op de website bereikt kan worden. Vanaf de start van de pagina in mei werden regelmatig berichten van derden geplaatst of gedeeld die betrekking hadden op monumenten in het algemeen. Vanaf begin augustus werd bijna dagelijks een bericht met foto geplaatst over opengestelde monumenten of activiteiten. Speciale aandacht werd gegeven aan het thema "Macht en Pracht" en de "Pracht in Praktijk" in de Herenstraat, Voorburg.

In korte tijd had de pagina 49 fans en werd het bereik bijna dagelijks groter. Volgens de statistieken werden per week ca. 350 lezers bereikt.

De Facebook berichten worden automatisch doorgelinkt naar Twitter waar onze berichten in september 192 volgers hadden.

Via een QR-code was de programmakrant ook te downloaden op smartphones.

Publicitaire activiteiten/acties rondom openstellingen en activiteiten

In de maanden voorafgaand aan de 14de september stuurden we wekelijks persberichten naar de diverse media. In de eerste berichten gaven we een beeld van alle geopende monumenten, de achtergronden bij het thema "Macht & Pracht" (Vrede van Utrecht en 200 jaar Koninkrijk) en de activiteiten. De vervolgberichten spitsten we toe op de specifieke "Macht & Pracht activiteiten" in de diverse locaties en op onze eigen beeldproductie "Machtige Ingezetenen van Leidschendam-Voorburg". De berichten werden integraal door de regionale huis-aan-huis bladen opgenomen in hun papieren en digitale uitgaven, alsmede in de rubriek Gemeenteberichten.

Naast de eerder genoemde specifieke flyer voor de Senioren rondritten hebben we dit jaar weer een algemene flyer gemaakt. Deze is breder en eerder in de tijd dan in vorige jaren verspreid. Op deze flyer is op de voorkant het themabeeld, de datum enz. te zien en op de achterzijde de geopende monumenten, de activiteiten en onze sponsors. De flyer hebben we tweede helft augustus niet alleen fysiek verspreid via diverse kanalen – o.a. bibliotheken, stadskantoren, monumenten beheerders/eigenaren en relaties – maar ook digitaal verzonden naar relaties met het verzoek deze weer door te mailen naar hun relaties.

Twee weken voorafgaand aan de 14de september zijn er raamposters met 'Welkom In Dertig Prachtige Monumenten' in diverse winkelgebieden opgehangen. Voorts plaatsten de deelnemende monumenten en locaties waar activiteiten werden gehouden een raamposter met 'Wij Zijn Open'.

Nieuw dit jaar was onze deelname met een stand op 31 augustus tijdens de opening van het culturele seizoen in het winkelcentrum 'Julianabaan' in Voorburg. Vanuit de stand spraken we het massaal toegestroomde publiek aan, gaven we informatie over de Open Monumentendag in onze gemeente en deelden we een grote hoeveelheid van onze algemene flyer uit.

In tegenstelling tot voorgaande jaren publiceerden we de uitgebreide programmabijlage (4 pagina's) alleen in Het Krantje – en niet meer in de Voorburgse Courant/De Leidschendammer, die in het zelfde verspreidingsgebied opereren. Overdrukken legden we neer bij de bibliotheken, de stadskantoren en wijkcentra etc. en deelden we op de dag zelf uit vanuit onze stands. In de Voorburgse Courant en de Leidschendammer plaatsten we - vanaf drie weken voor de Open Monumentendag - twee keer een hele en één keer een halve pagina met de programma onderdelen, de geopende monumenten en het themabeeld "Macht & Pracht". Door deze opzet genereerden we meer, elkaar versterkende communicatie momenten via de huis-aan-huis bladen in onze stad.

We publiceerden in de huis-aan-huis bladen voorts 'stopper advertenties' waarin we met zeer korte teksten vrijwel alle programma onderdelen van de Open Monumentendag onder de aandacht brachten. Deze stoppertjes werden - wekelijks - at random in zowel Het Krantje als in de Voorburgse Courant /De Leidschendammer geplaatst.

Fotograaf Jan Paans fotografeerde tijdens deze - regenachtige - Open Monumentendag de bijzondere opening voor Huygensmuseum Hofwijck en bij goudsmid Hessing en vervolgens de activiteiten en tal van geopende monumenten. Ook van anderen hebben we foto's ontvangen. Op de dit jaar gemaakte foto's staan helaas alleen monumenten of activiteiten in Voorburg. Een collage van de ontvangen foto's is op onze website te zien.

III. Organisatie

Algemeen

Onze Stichting heeft dit jaar voor de 4e keer de Open Monumentendag in onze gemeente georganiseerd. In brede zin zet de Stichting zich in voor het vergroten van de belangstelling en het draagvlak voor het behoud en de toekomst van het cultuurhistorisch erfgoed bij alle bewoners van de gemeente. Monumenten en hun bijdrage aan de historie van de drie kernen van de gemeente Leidschendam-Voorburg (Leidschendam, Voorburg en Stompwijk) staan hierin centraal.

We bevorderen daartoe

- de openstelling van monumenten op Open Monumentendag,
- organiseren activiteiten die bijdragen aan de kennis van en het bezoek aan monumenten op deze dag,
- brengen op verschillende wijze openstellingen en activiteiten op Open Monumentendag onder de aandacht van de inwoners,
- houden in de loop van het jaar een grote groep betrokkenen op de hoogte via Nieuwsbrieven, nieuwsblogs, twitter, e.d.,
- en participeren actief in lokale overleg- en samenwerkingsverbanden.

Inzet van eigenaren/beheerders en vrijwilligers

Zonder de medewerking van eigenaren/beheerders van monumenten is er geen Open Monumentendag. Naast de "vaste kern" van elk jaar opengestelde monumenten, is er een groeiend aantal monumenten dat incidenteel of regelmatig mee doet. Monument Westeinde 6 is voor het eerst opengesteld geweest.

Voor de openstellingen hebben we begin 2013 een oproep aan de eigenaren/beheerders van alle monumenten in de gemeente gestuurd. In aanvulling op de goede respons daarop zijn andere eigenaren/beheerders direct of indirect benaderd voor een openstelling in het kader van het thema of de aard van het monument. Men is soms terughoudend, maar na een gesprek komen we meestal wel tot een oplossing voor een verantwoorde openstelling. Om veelal praktische redenen hebben de gesprekken dit jaar niet geleid tot andere nieuwe openstellingen, maar zijn er wel contacten gelegd voor toekomstige openstellingen. Omdat op dit moment bij veel monumenten restauratiewerkzaamheden plaatsvinden konden enkele monumenten uit de "vaste kern" helaas niet mee doen.

Op Open Monumentendag zelf zijn de eigenaren/beheerders, met hun familie, vrienden, de eigen vaste vrijwilligersgroepen en/of hun medewerk(st)ers als vrijwilliger actief om de openstelling en de eigen activiteiten in/rond "hun" monument vorm te geven. Wij stimuleren dat, het is immers "hun" monument. Waar nodig en mogelijk bieden wij hen praktische hulp en bij enkele monumenten hebben wij gezorgd

voor een dag-vrijwilliger voor ondersteuning bij de publieksbegeleiding. Als gevolg van bijzondere omstandigheden is de openstelling van het Dr. Neherlaboratorium en Kinderboerderij Essesteijn in belangrijke mate door ons met hulp van dag-vrijwilligers georganiseerd.

Naast de inzet vanuit eigenaren/beheerders en "hun" medewerkers en vrijwilligers zijn ruim 100 vrijwilligers actief geweest als

- uitvoerende van een koor of een ander muziekgezelschap,
- informant en publieksbegeleider,
- erfgoedpartner,
- buschauffeur of schipper,
- coördinator, assistent of "manusje van alles" bij activiteiten,
- rondleider of gids,
- smeeder van broodjes en inpakker van lunchpakketten.

Voor alle bij de Open Monumentendag betrokkenen hebben we ook dit jaar – wanneer de vlag van de Open Monumentendag is binnengehaald, de kramen zijn opgeruimd, de halteborden zijn opgehaald, de muziekinstrumenten zijn ingepakt en de ruimten weer zijn ingericht voor "normaal" gebruik – een afsluitende borrel georganiseerd. Deze aangeklede borrel bij Borrel Restaurant KleYn werd goed bezocht en was erg geanimeerd.

Samenwerking met andere (vrijwilligers-) organisaties

We werken bij de organisatie van de Open Monumentendag graag – en uit principe – samen met erfgoedpartners, andere vrijwilligers (-organisaties) en bedrijven die door het geven van ondersteuning aan onze activiteiten hun maatschappelijke verantwoordelijkheid inhoud willen geven. We zoeken daarbij veelal de samenwerking rond het thema en/of de activiteiten. Dat doen we niet alleen met erfgoedpartners, maar steeds meer ook met organisaties en bedrijven die actief zijn op het terrein van cultuur, kinderen of ouderen. Zo maken we gebruik van ieders kracht en kunnen we samen elk jaar weer spannende activiteiten aanbieden.

Vanuit Platform Toen – het periodiek overleg van de erfgoedpartners in de gemeente – is het idee ontstaan om meer gezamenlijk op te trekken rond enkele evenementen – waaronder Open Monumentendag – waar erfgoed centraal staat. Binnen verschillende organisaties is er in dat kader extra aandacht aan (het thema van) de Open Monumentendag gegeven, en wordt er op websites en nieuwsbrieven steeds vaker naar elkaar verwezen. In 2014 wordt dit verder uitgebouwd.

In oktober 2012 is door het Vrijwilligerspunt de Beursvloer aan de Vliet georganiseerd. Hier konden

maatschappelijke organisaties en organisaties/bedrijven met een maatschappelijk hart elkaar treffen en “deals” sluiten. Ook wij zijn daar actief geweest met als resultaten:

- deskundige, actieve en betrokken ondersteuning van Brigitte van Cromvoirt bij het “in de markt zetten” van een Facebook en een Twitter account;
- het klaarmaken van de lunchpakketten voor dag-vrijwilligers, de deelnemers aan de Senioren rondritten e.a. door bewoners van de locaties Schelpenhof en De Driehoek van Stichting Philadelphia Zorg in samenwerking met Veurs Voorburg van Scholengroep Spinoza;
- inzet als dag-vrijwilliger van leden van Lions Club Voorburg Prinses Marianne en van medewerkers van Kab West Accountants en Belastingadviseurs.

Na het besluit van de gemeente om de Vlietdagen en de Open Monumentendag in hetzelfde weekend te laten plaatsvinden overlegden we regelmatig en constructief met het bestuur en andere betrokkenen bij de organisatie van de Vlietdagen en zijn zo de programmering en praktische zaken op elkaar afgestemd. Omdat de Vlietdagen traditioneel veel activiteiten hebben rond De Sluis en voor kinderen is op deze gebieden door ons geen specifiek aanbod ontwikkeld. In de communicatie hebben we elkaar versterkt door naar elkaar te verwijzen, en ook samen driehoeksboarden te plaatsen. We hebben positieve noch negatieve signalen over een mogelijke kruisbestuiving van bezoekers. Wel hebben velen in Leidschendam Centrum tijdens de heftige regenbui op zaterdagmiddag een schuilplaats gevonden in de H. Petrus en Pauluskerk en de Dorpskerk.

Belangrijke samenwerkingspartners zijn de gemeente en onze sponsors.

De gemeente Leidschendam-Voorburg geeft niet alleen subsidie maar ook bestuurlijk en ambtelijk veel ondersteuning. De verantwoordelijk wethouder Heleen Mijdam heeft na de opening de ‘Pracht in Praktijk’ monumenten en activiteiten in Herenstraat/Westeinde bezocht.

In aanvulling op de subsidie hebben we ook dit jaar gelukkig weer bijdragen van sponsors – deels in de vorm van gratis dienstverlening – kunnen verkrijgen. Als dank voor hun steun vermeldde we in onze publicaties en op onze website het logo’s van onze financiers.

Alle eigenaren/beheerders van monumenten, partners, vrijwilligers en relaties sturen we enkele keren per jaar – digitaal of per post – een Nieuwsbrief. Hierin geven we algemene informatie over onze stichting, vertellen we over onze ideeën voor de toekomst en blikken we terug. Ook doen we daarin oproepen voor medewerkers, vrijwilligers en bestuursleden. Tussentijds houden we via Facebook en Twitter belangstellenden op de hoogte.

Stichting ANBI is erkend

In 2012 hebben we bij de belastingdienst de status van Algemeen Nut Beogende Instelling aangevraagd en verkregen. Met deze ANBI status zijn giften aan de Stichting aftrekbaar.

Samenstelling bestuur en kern-werkgroep

De Stichting Open Monumentendag Leidschendam – Voorburg heeft een kern van bestuurs- en werkgroepleden. Allen zijn vrijwilliger en ontvangen geen vergoeding.

Voor Open Monumentendag 2013 waren actief:

- P.G.A. van den Kerkhoff (Pieter), voorzitter
- M. Barnard –Jezek (Marga), secretaris
- A.J. Hundepool (Anco), penningmeester
- R. Hanzon (Rob), lid bestuur
- A. Willink (Annebet), lid kern werkgroep
- J.A. van Vels – van Dongen (Joke), lid kern-werkgroep
- M.E.M. de Vreught (Kiek), lid kern-werkgroep
- B.J. Dikker Hupkes (Hans), lid kern-werkgroep

Antoinette de Graaf-Driesen heeft na de Open Monumentendag van 2012 haar activiteiten binnen het bestuur beëindigd. Wel heeft ze begin 2013 nog de jaarrekening 2012 opgesteld, en is ze daarna formeel als penningmeester uit het bestuur gegaan. De penningmeester taken zijn toen tijdelijk overgenomen door de voorzitter.

Joke van Vels en Kiek de Vreught zijn sinds najaar 2012 resp. begin 2013 actief in het bestuur. Anco Hundepool en Hans Dikker Hupkes zijn in de loop van het 2e kwartaal actief geworden.

IV. Financiën

De in het overzicht opgenomen Begroting gemeente 2013 is opgesteld in mei 2012 ten behoeve van de beschikkingaanvraag. In 2013 is dit verder uitgewerkt op basis van de plannen en ideeën die er waren voor activiteiten op de Open Monumentendag in een interne

begroting. In deze begroting was nog een aanzienlijk tekort voorzien. In de verdere realisatie is gewerkt aan het binnenhalen van meer sponsors en het verminderen van de uitgaven door een andere organisatie.

We verwachten nu 2013 in financieel opzicht als volgt af te sluiten (in €):

	verwachte realisatie 2013	Interne begroting april 2013	Begroting gemeente 2013	Realisatie 2012
Kosten				
Activiteiten OMD	2.340	2.750	2.500	3.230
Materiaalkosten	1.930	2.000	2.500	1.910
Communicatie	10.250	6.100	5.000	4.680
Beheerkosten Stichting	2.490	1.100	1.000	1.140
Totaal kosten	17.010	11.950	11.000	10.960
Opbrengsten				
Subsidie gemeente L-V	9.000	9.000	9.000	9.000
Sponsoring activiteiten	1.160	550	1.500	2.150
Sponsoring activiteiten (deels) in natura	6.460	p.m.	p.m.	160
Overig	540	200	500	440
Totaal opbrengsten	17.160	9.750	11.000	11.750
Resultaat (+ = positief)	150	-2.200	0	790
Reserve na resultaatbestemming	5.230	2.880	3.540	5.080

De realisatiecijfers 2013 zijn nog voorlopige cijfers; einde boekjaar zijn de cijfers definitief. In de verwachte realisatie 2013 is de (geschatte) tegenwaarde van de posten met volledige sponsoring in natura opgenomen. Dit is niet gebeurd in de begrotingen en de realisatie 2012.

Zoals uit het overzicht valt af te lezen zijn er dit jaar minder kosten gemaakt voor activiteiten. Dit is mogelijk geworden omdat "Pracht in praktijk" door de deelnemende ambachten is gerealiseerd, en we verder voor veel activiteiten materialen van eigenaren en partners hebben mogen gebruiken.

De vormgeving van onze publicaties, het drukken van de flyers en de posters, en de begeleiding bij de uitrol van social media zijn gerealiseerd door dienstverlening om niet door de betrokken bedrijven. De tegenwaarde daarvan (€ 5.800) is onder deze post opgenomen. Door een andere – goedkopere – inzet van de huis-aan-huis bladen kon de plaatsing van de driehoeks-borden binnen het communicatie onderdeel worden gerealiseerd.

De beheerskosten zijn deels hoger omdat in 2013 de kosten van het activiteitenverslag hier volledig zijn opgenomen; de gedeeltelijke sponsoring van dit verslag is opgenomen onder de inkomsten. Verder wordt dit jaar de voorraad papier e.d. aangevuld.

Er zijn dit jaar geen externe middelen/sponsors aangetrokken voor specifieke activiteiten.

Het was moeilijk om sponsorgelden voor de algemene organisatie aan te trekken. We zijn daarom erg verheugd dat de volgende organisaties de Stichting Open Monumentendag een algemene sponsorbijdrage hebben gegeven:

• WoonInvest	€ 630,00
• Zwart en Hoevenaars	€ 175,00
• SIMA Installatietechniek	€ 350,00
Totaal	€ 1.155,00

Verder is sponsoring door levering tegen korting of volledig in natura verkregen van:

- Optima forma (uniformeren en opmaak van programmakrant, posters, flyers, e.d.)
- Brigitte van Cromvoirt / Resultaat met social media (implementatie facebook en twitter)
- Woej (inzet medewerkers en bussen voor Senioren Rondritten)
- Opmeer Drukkerij (drukken en leveren flyers, bijdrage in activiteitenverslag)
- Party Rental Company (bijdrage levering stands e.d.)
- KleYn borrel-restaurant (bijdrage in afsluitende borrel)

In zijn totaliteit wordt een licht positief resultaat verwacht van EUR 150. Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Hiermee komt de bestemmingsreserve op € 5.230. Bij het samenstellen van de programmering streven wij er nadrukkelijk naar verlies noch winst te maken. De bestemmingsreserve wordt gebruikt als tijdelijke buffer bij het opzetten van activiteiten (wanneer nog geen zekerheid bestaat over omvang van de kosten en/of te verkrijgen sponsoring) en om onverwachte tegenvallers op te vangen.

V. Vooruitblik naar 2014

Ook dit jaar hebben we ervaren dat het organiseren van de Open Monumentendag een leuke, inspirerende, uitdagende, maar ook tijdsintensieve “klus” is. Naast de terugkerende aspecten is er elk jaar ook veel nieuws te ontdekken en te organiseren. We ondervinden veel steun en medewerking, maar merken ook dat er meer en meer (zowel qua initiatieven als ondersteuning) van ons – als vrijwilligers – verwacht wordt. We gaan daarom in 2014 voort met het zowel verder uitbouwen van de Open Monumentendag als het meer “robuust” maken van de organisatie daarvan.

Daartoe staan in 2014 de volgende onderwerpen “hoog op ons lijstje” (in willekeurige volgorde):

- A. Meer openstellingen binnen en aandacht voor het thema van het jaar.
- B. Samen met andere (vrijwilligers-) organisaties organiseren van activiteiten, die het thema kunnen versterken.
- C. Verdere uitrol E-communicatie (inzet social media, doelgroepen gericht, meer gebruik relaties en bestanden bedrijven, website).
- D. Op meer terreinen verkrijgen van samenwerking met bedrijven en sponsoring in natura.
- E. Uitbouw van de binnen Platform Toen geïnitieerde samenwerking met erfgoedpartners en andere vrijwilligersorganisaties om gedurende het jaar met een gevarieerd en samenhangend aanbod de krachten te bundelen en ieders bereik te vergroten.

PROGRAMMAKRANT

open monumentendag

Zaterdag 14 september 2013 | 10:00 uur tot 17:00 uur*

*tenzij anders aangegeven

Open
MONUMENTENDAG
Leidschendam-Voorburg

Gemeente
Leidschendam-Voorburg

Voorwoord

Op 14 september vindt de 27ste Open Monumentendag plaats. Dit evenement, waaraan landelijk meer dan 900.000 mensen deelnemen, is één van de grootste culturele evenementen van Nederland. Ook de gemeente Leidschendam-Voorburg doet hier actief aan mee, en terecht. Onze gemeente kent een groot aantal monumenten en is rijk aan cultureel erfgoed. Dit erfgoed is bepalend voor de identiteit van onze gemeente en draagt in een belangrijke mate bij aan de ruimtelijke kwaliteit. Als voorbeelden zijn te noemen de schitterende landgoederen, de vele molens en de historische stadscentra. Zowel bezoekers als inwoners kunnen hiervan genieten. En dat maakt Leidschendam-Voorburg tot een aantrekkelijke groene woonstad.

Dit jaar is het landelijke thema van Open Monumentendag 'Macht &

Pracht'. Dit thema past goed bij Leidschendam-Voorburg. Denk aan de macht van de landgoedeigenaren die met het landhuis en de aangelegde tuin voorbijgangers imponeren, of de kerken als opdrachtgevers van imposante bouwwerken en kunst. Ook de gemeente liet haar macht en pracht zien door de bouw van statige gemeentehuizen.

De Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg heeft met zorg een 'prachtige' dag voor u georganiseerd. Ik nodig u uit om van deze kans gebruik te maken en een aantal monumenten te bezoeken.

Ik zie u graag op Open Monumentendag!

Heleen Mijdam
wethouder recreatie en toerisme

Het thema van de 27ste Open Monumentendag luidt:

Macht & Pracht

Bij Macht & Pracht is aandacht voor verschillende soorten macht, en de pracht die daar in Nederland uit voortkwam, en ons nog steeds omringt. Te denken valt bijvoorbeeld aan politieke macht, economische macht, rechterlijke macht of kerkelijke macht. De rijkdom, schoonheid en grootsheid die macht kon voortbrengen is overal om ons heen in gebouwen terug te vinden: kastelen en paleizen, grachtenpanden en patriciërshuizen of buitenplaatsen, sieraden en landgoederen. Maar denk ook aan de grootsheid en luister van de gebouwen die de verschillende kerkgenootschappen voortbrachten, of de rijk gedecoreerde handels- en kantoorgebouwen en de gebouwen van rechtspraak en openbaar bestuur. Een grote diversiteit aan monumenten van Macht & Pracht zal op Open Monumentendag 2013 toegankelijk zijn. In 2013 wordt de Vrede van Utrecht herdacht, evenals de viering van 200 jaar Koninkrijk der Nederlanden. Beide herdenkingen waren aanleiding om te kiezen voor Macht & Pracht op de 27^e Open Monumentendag. In 1713 werd aan de onderhandelingsstafel een einde gemaakt aan een reeks van oorlogen in Europa: de Vrede van Utrecht was

geboren. In verband met de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht zal de landelijke opening van Open Monumentendag 2013, op donderdag 12 september, plaatsvinden in Utrecht. De Vrede van Utrecht wordt het hele jaar door uitgebreid gevierd.

Officiële opening

Wethouder Heleen Mijdam geeft op **zaterdag 14 september om 10:00 uur** het officiële startsein voor de Open Monumentendag in Leidschendam-Voorburg bij Hofwijck en Westeinde 6.

Wat is Open Monumentendag?

Op Open Monumentendag zijn duizenden monumenten in Nederland gratis toegankelijk voor publiek. Deze monumenten zijn te herkennen aan de Open Monumentendagvlag zoals die hiernaast is afgebeeld.

Open Monumentendag draagt al 27 jaar bij aan de bewustwording en het behoud van monumenten. En daarmee ook aan de betekenis, het hergebruik en de toekomst van monumenten.

Informatiepunten

Stichting Mooi Voorburg
www.mooivoorburg.nl
Expositie buitenplaatsen en vermogende personen. Bij de pomp in de Herenstraat, Voorburg.

Vereniging Erfgoed Leidschendam
www.erfgoedleidschendam.nl
Nautische markt, Plaspoelkade, Leidschendam.

Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg www.ond-lv.nl
Bij de kramen bij de Dorpskerk in Leidschendam en bij Swaensteyn in Voorburg is informatie te verkrijgen over de activiteiten op Open Monumentendag in Leidschendam-Voorburg.

Historische Vereniging Voorburg
www.historischeverenigingvoorburg.nl
In de stand van de Historische Vereniging Voorburg – naast de Oude Kerk in het oude centrum van Voorburg – kunnen niet-leden van de vereniging voorintekenen op het nieuwe Boerderijenboek dat eind november ter gelegenheid van het 20 jarig bestaan van de vereniging zal worden uitgegeven. De voorintekentprijs bedraagt € 20.

Vereniging Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg
Binnenkort verschijnt een boek over een opgraving bij boerderij Noorthey in Leidschendam. De Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg laat tijdens Open Monumentendag de mooiste vondsten van deze opgraving zien uit de afgelopen vier eeuwen. Foto's en kaarten zullen verder een beeld geven van het archeologisch onderzoek bij deze prachtige boerderij. Stand bij Oude Kerk Voorburg.

Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram
www.blauwetram.nl
In de stand is een selectie aan Blauwe Tramboeken, foto's, dvd's en tegels verkrijgbaar. Hier is tevens een interessante brochure verkrijgbaar over de geschiedenis van het Openbaar Vervoer in Zuid-Holland, aan deze stichting heeft meegewerkt. Stand ter hoogte van het Stadsmuseum, Herenstraat, Voorburg.

Geopende monumenten en hun activiteiten

In dit overzicht staan alle geopende monumenten vermeld die op zaterdag 14 september 2013 tussen 10:00 en 17:00 uur (tenzij anders vermeld) gratis zijn te bezichtigen. De nummers geven de plaats op de plattegrond aan.

Voorburg

1. Buitengoed Dorrepaal

→ Westvlietweg 115. Langs de oude tuinmuren staat leifruit in prachtige originele vormen gesnoeid. Maak kennis met het gerestaureerde gebouw, de tuin en de dieren. Rondleiding met een tuinbaas om 11:00 en 13:00 uur. Luister in de tuin (bij slecht weer binnen) naar Blazersensemble Windkracht 10. Het Blazersensemble Windkracht 10 laat van 12:00 - 14:00 uur van zich horen. In 1979 startte de blazersgroep van het Haags Instrumentaal Jeugdensemble het "bla-bla-blazersensemble". Dit leidde in 1980 tot de oprichting van Windkracht 10, aanvankelijk onder leiding van Hans van Peet en sinds 1984 gedirigeerd door Ali Groen. In 1993 is Windkracht 10 onderdeel geworden van muziekvereniging St. Caecilia te Voorburg. Voor meer info: www.stcaecilia.nl

2. Villa Het Kruispunt

→ Westeinde 43. Eigenaren geven toelichting en doorlopende presentatie van historische beelden van de villa.

3. Casa Nuova

→ Westeinde 6. Vormt samen met Westeinde 8 een dubbel woonhuis, bestaande uit een souterrain en twee bouwlagen. Bekijk op de bovenverdieping de lambrisering en betegelde schouw. Daar zijn ook kindertekeningen rond de kroon te zien. Op de benedenverdieping zijn de werkplaats van de edelsmederij en de collectie goud en zilver te zien. Verder informatie over het monument en het ambacht. Voorts: taxeren van uw sieraden van na 1952 en ultrasoon laten reinigen van sieraden (zie ook rubriek Pracht in Praktijk op pagina 4).

4. Huygensmuseum Hofwijk

→ Westeinde 2. Zie hiervoor uitgebreide informatie op pagina 4 van deze programmakrant.

5. Kinderboekenwinkel 'In de Wolken'

→ Herenstraat 167. Monumentaal plafond. Actrice/presentatrice Angélique Schipper brengt van 10:00 tot 13:00 uur een aantal keer haar nieuwe kindervoorstelling De Heks, bij de kinderboekenwinkel 'In de Wolken' in de Herenstraat. De voorstelling gaat over een heks die een echte sprookjesheks wil zijn, want 'dan kan ze op een bezemsteel vliegen!' En dan verandert Angélique in een heuse 'rattenvanger van Hamelen' en neemt de kinderen mee naar de diverse 'Pracht in Praktijk' presentaties in de Herenstraat en het Westeinde.

6. Franse Kerk

→ Franse Kerkstraat 24. Onlangs heeft de kerk een Flentrop orgel uit 1962 gekregen. Dit orgel is afkomstig van de Gereformeerde Gemeente Kerk te Elspeet. Dit prachtige nieuwe orgel wordt bespeeld door 3 organisten: 11:00 - 12:00 Wilco Buitendijk 12:30 - 13:30 Hans den Dulk 14:00 - 15:00 Jan Wiltjer 15:30 - 16:30 Jan Wiltjer

7. Stadsmuseum

→ Herenstraat 101. Stadsmuseum is in juni 2013 na een grondige verbouwing weer geopend. Doorlopende diavoorstelling 'Machtige ingezetenen van Leidschendam-Voorburg'. In deze ruimte worden ook werken getoond gerelateerd aan bekende Voorburgers uit de collectie van het museum. Om 14:00 uur houdt Josien van der Werf een lezing onder de titel 'Wat mag wel en niet anno 2013 bij restauratie van schilderijen' (aanmelden via de website van het Stadsmuseum).

8. Kunsttuin Voorburg

→ Herenstraat 92. In het smalste pandje van Voorburg wordt op 14 september in de Kunsttuin Voorburg de expositie 'Macht en Pracht' geopend door de heer Gilbert Monod de Froideville. Hij was meer dan 20 jaar lang Chef Protocol bij Koningin Beatrix. De exposanten zijn Edith Snoek, Hanneke Giesen en Inge Simonis. Zie voor meer informatie pagina 4 van deze programmakrant.

9. Huize Swaensteyn

→ Herenstraat 72. Er is informatie en er zijn regelmatig rondleidingen. In Huize Swaensteyn is verder een overzichtspresentatie door de gemeente samengesteld rond het thema 'monumentale en economische functie' van (historische) gebouwen.

10. Oude Kerk

→ Herenstraat 77. Van 11:00 tot 12:00 uur bespeelt beiaardier Gerda Peters het carillon. Tijdens de bespeeling van het carillon kan de toren worden beklimmen. Gedurende de dag: orgelspel en rondleidingen in de kerk. Geopend van 11:00 - 16:00 uur.

11. Algemene Begraafplaats

→ Parkweg 105. Aangelegd in 1874 op voormalige groentekwekerij Oranjest. De gemeente leende hiervoor f 30.000,- van de heer Vrieze, eigenaar van huize Middenburg aan het Westeinde. Deze bepaalde tevens de inrichting van de begraafplaats. In 1894 werd op de hoek van de Einddorpstraat de grafdelerswoning gebouwd. In 1927 is het poortgebouw uitgebreid met wachthok en lijkenhuisje. Op de begraafplaats is ook het massagraf en het bijbehorende monument Bezuidehout te vinden voor de slachtoffers van het bombardement op 3 maart 1945. Er is informatie en belangstellenden krijgen een rondleiding.

12. Drogerij De Waag

→ Herenstraat 20. Hier zijn oude bakkers- en barbiërkasten te bewonderen.

13. Sophia bewaarschool

→ Herenstraat 2.

14. Oranjerie Onder de Linden (nu woonhuis)

→ Oosteinde 23. De voormalige oranjerie behoorde bij de buitenplaats Rusthof van Prinses Marianne. Alleen te bezichtigen tijdens rondleidingen om 11:00, 12:00, 14:00 en 15:00 uur.

15. Sint Martinuskerk

→ Oosteinde 56.

Open van 12:00 - 16:30 uur.
- Aanlegplaats trekschuit.
- Speurtocht voor volwassenen met kinderen.
- Enthousiaste vrijwilligers aanwezig om geschiedenis en bijzonderheden van de bouw en het interieur met bezoekers te delen.

Het in 2012 geplaatste digitale orgel Content D5800 wordt gedemonstreerd door Jos Siebers, vaste dirigent/organist van de parochie.

Programma

12:00 - 16:00 Rondleidingen
14:30 - 15:00 Demonstratie Content digitaal orgel Jost Siebers
15:30 - 16:00 Optreden Sint Maartenkoor
16:30 Weekendviering

Macht & Pracht

Ook in Leidschendam-Voorburg, de vroegere gemeenten Voorburg, Veur en Stompwijk, waren er in het verleden veel personen die zich konden omgeven met de Macht en Pracht van die tijd. Wie waren zij, wat deden zij en hoe kwamen zij aan die macht? Wat weten wij van hen en wat kunnen wij er nog van terugvinden in onze huidige gemeente Leidschendam-Voorburg? Velen van hen bewoonden de prachtige buitenplaatsen die Leidschendam-Voorburg tot op de dag van vandaag nog steeds rijk is. Deze buitenplaatsen belichaamden de bijzondere band tussen de drukke stad en de rust van het platteland. Zeer waarschijnlijk hebben die personen, net zoals wij honderden jaren later, door de Herenstraat gewandeld en hebben zij zich per trekschuit over de Vliet laten vervoeren. Konden wij hun verhalen over Leidschendam-Voorburg en de mensen die er woonden maar eens horen.

Tijdens de Open Monumentendag in Leidschendam-Voorburg zal de stichting 'Mooi Voorburg' in haar tentoonstellingskraam bij de pomp op de hoek van de Van Schagenstraat en de Herenstraat in Voorburg aandacht schenken aan een vijftal personen/families die meest vermogend waren, grootgrondbezitters waren, een hoge functie bekleedden of van hun familie veel geld hadden geërfd. Tevens komen de buitenplaatsen 'Haagvliet', 'De Werve' en 'De Loo' met hun bewoners en eigenaren, voor zover bekend, aan de orde. De stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg heeft zich gericht op een twintigtal personen die een belangrijke of 'machtige' rol hebben gespeeld in het verleden. Deze personen worden belicht in de diavoorstelling 'Machtige Ingezetenen van Leidschendam-

Voorburg' die vertoond zal worden in Het Veur Theater (voorheen Camuz) op de Damlaan in Leidschendam, in het vernieuwde Stadsmuseum in de Herenstraat in Voorburg en in het auditorium van het Dr. Neherlaboratorium.

16. Molen De Vlieger Essepad 3.

De molen besteedt aandacht aan de macht die de polderbesturen hadden. De 'pracht' zal gaan over de aristocratische leden van het hoogheemraadschap. Zij lieten geen kans onbenut om hun macht en pracht aan iedereen kenbaar te maken. Meer is hierover te vinden in 'Vliegernieuws'. Geopend tot 16:30 uur

17. Boerderij Essesteijn Essepad 8.

Woongedeelte en schuurgedeelte zijn in lengterichting aaneengebouwd. Dak gedekt met oud-Hollandse pannen. Haaks op het hoofdgebouw een bijschuur van gele steen. Wolfsdak boerderij. Gedateerd 1760 volgens de steen aan de top van de tuitgevel. Boerderij en woonhuis geopend vanaf 12:00 uur.

Leidschendam

18. De Sijde Wooninghe

Van Ruysdaellaan 3. De manege en de stallen van de oude boerderij (Mauvelaan 9) zijn te bezichtigen. Open tot 16:00 uur.

19. Dr. Neherlaboratorium Neherpark/Sint Paulusstraat 4

Het kantoorgebouw werd in 1955 gebouwd naar een ontwerp van S.J. van Embden. Het gebouw heeft een W-vormige plattegrond. De midden-vleugel wordt gemarkeerd door een 52 meter hoge toren, in het midden was de hoofdentree, in de buitenste delen werden de laboratoriumhallen ondergebracht. Rondleidingen om 10:30, 11:30, 13:00, 14:00 en 15:00 uur door de historische kern van het pand (hal, auditorium, oude directievleugel en restaurant). In kleine groepen kan de toren – geheel op eigen risico – beklimmen worden. Naar boven lopen en met de lift naar beneden. **De toren is niet toegankelijk voor kinderen.** Doorlopende diavoorstelling 'Machtige Ingezetenen van Leidschendam-Voorburg'. Het pand is open van 10:00 - 16:00 uur.

20. Het Veur Theater (voorheen Camuz)

Damlaan 44. Doorlopende diavoorstelling 'Machtige Ingezetenen van Leidschendam-Voorburg'.

* Boot "Nooit Volmaakt" en Van Ravesteijnwerf

Haven Leidschendam (bij Dolkemaal) Hier veel informatie over de voormalige Van Ravesteijnwerf en de Engelandvaarders. Aan de Sluiskant, naast het gemeentehuis op de plek waar nu een kleine jachthaven ligt, zijn honderden schepen van stapel gelopen op een werf die tot in de jaren '70 van de vorige eeuw bekend stond als de Werf Van Ravesteijn. Tijdens

Open Monumentendag herleven oude tijden en kunnen bezoekers de werf weer zien, horen en ruiken. Met werfambachten, een fototentoonstelling op groot formaat, een container-bioscoop, een mini-scheepswerf, geluidsfragmenten en historische schepen die op de werf gebouwd zijn komt de Werf Van Ravesteijn weer tot leven voor jong en oud.

21. Nederlandse Hervormde Kerk

Delftsekade 7. Er is een uitgebreide tentoonstelling over het wel en wee van de Dorpskerk in de eeuwen van haar veelbewogen bestaan. U wordt in de kerk ontvangen door mensen die u over de bijzonderheden van de kerk en het gebruik van het gebouw kunnen vertellen. Voor kinderen is er een puzzeltocht. Bij goed weer is er een boeken- en creamarkt op het plein voor de kerk. Als het regent worden de kramen binnen opgezet.

22. H. Petrus en Paulus Kerk Sluiskant 28.

Open vanaf 11:00 uur.
- Speurtocht voor volwassenen met kinderen.

Programma

11:00 Opening
11:00 - 11:30 Optreden Con Amore koor met organist Niek van der Meij, dirigent Rob Tempelaars
11:30 - 12:00 Rondleiding door Leo van der Meule
12:30 - 13:15 Optreden Oratorium Vereniging Leidschendam/COV
13:15 - 14:00 Rondleiding pastor Jan Olsthoorn
14:30 - 15:30 Rondleiding historisch Veur RK PP Idsard Bosman
15:30 - 17:00 Vrije rondloop met CD muziek

23. Houtzaagmolen De Salamander

De Wiek 19. Voor de houtzaagmolen, die Macht en Pracht uitstraalt, is het extra woord Kracht ook van toepassing. De windkracht zorgt voor het Prachtige gezicht van een draaiende molen, welke met macht en kracht boomstammen zaagt. Extra activiteiten in het kader van Macht, Pracht en ook Kracht. Bezoekers kunnen de houtzaagmolen

Macht & Pracht

Maar ook **KRACHT**: In het platte polderland rondom onze gemeente steken de molens nog steeds goed zichtbaar vanuit de verte hun wieken omhoog. Deze merktekens in het landschap zijn vele malen in vele stijlen door schilders prachtig uitgebeeld, denk aan Rembrandt, Ruysdael en Mondriaan. De eerste windmolens waren, al in de vroege middeleeuwen, de poldermolens. Het waterrijke gebied van Holland vroeg om intensieve bemaling. De slappe bodem maakte de bouw van een molen tot een knap stukje werk, denk maar aan de enorme windkracht die op de draaiende wieken staat. De Hoogheemraadschappen waren machtige organen; zij stuurden die polderbesturen aan die op hun beurt molenbazen aanstelden als pachters om de watermolens te laten draaien. Deze molenaars waren allerminst machtig. Arme gezinnen woonden in de krappe molen of het bijbehorende molenhuisje.

Gaat u in de **molen de Vlieger** kijken hoe een poldermolen er van binnen uitziet. Later kwam de zogenaamde industriemolen tot ontwikkeling, de graan-, olie-, houtzaagmolen. De overbrengingstechniek in deze molens is ingewikkeld. Bekijk in **de Salamander** hoe van een draaiende beweging een heen en weer bewegen van de zagen voor elkaar wordt gebracht. De molenaars waren meestal de bouw- en eigenaar van de molen, zij waren machtige ingezetenen van het dorp. Denk maar aan de molenaar Prijn van de Salamander in Leidschendam. Deze molenaarsfamilie bouwde een landhuis van stand, Windlust geheten, naast de molen.

Al deze macht en pracht in het verleden heeft ook een hedendaagse vorm. De macht van het burgerinitiatief dat bij de Salamander tot een prachtige restauratie leidde. De kracht van alle vrijwilligers die de molens, als hulp van de molenaar, laat werken. Kijkers zijn van harte welkom ook op deze Open Monumentendag.

gratis bezoeken. De molen is open voor bezichtiging en een rondleiding van 10.00 tot 16.00 uur.

- Zaagdemonstraties
- Oud hollands kinderspel
- Optreden van de Leidschendamse shantykoren 'Midscheeps' en 'Vlietgrieten'

25. Sint Laurentiuskerk Doctor van Noortstraat 86.

- Doorlopend orgelspel en rondleidingen door kerk en tuin.
- Tentoonstelling van prachtige kerkelijke attributen.
- Openstelling van de pastorie na restauratie.
- Op het kerkplein kan iets gegeten en gedronken worden.

Wilsveen en Stompwijk

24. Nederlandse Hervormde Begraafplaats

Wilsveen 10. Geopend van 10:00 - 16:00 uur met rondleidingen.

Monumentale vloot over de vliet

Dit jaar valt de Open Monumentendag in hetzelfde weekend als de achtste editie van de Vlietdagen. De 'machtige' vloot maakt zijn opwachting. Deze bijzondere vloot van ruim 50 verschillende historische schepen is zowel op zaterdag 14 als op zondag 15 september te bewonderen. Aan de 'vloot over de Vliet' doen veel verschillende schepen mee. Van Westlanders en motorboten tot rietaken en IJsselschepen, van opduwers en sleepboten tot tjalken en trekschuiten.

**VLIET
DAGEN**
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Varende monumenten

De organisatie van de Vlietdagen heeft zoveel mogelijk 'varende monumenten' in de 'vloot over de Vliet' opgenomen. Een varend monument is in Nederland een schip, dat is opgenomen in het Nationaal Register Varende Monumenten van de Federatie Oud Nederlandse Vaartuigen. Deze varende monumenten zijn te herkennen aan de blauw/witte wimpel en natuurlijk aan hun prachtige historische uitstraling die een ieder meeneemt naar vroegere tijden.

Pak de fiets!

De afstanden tussen de monumenten in Leidschendam Voorburg zijn makkelijk per fiets te overbruggen.

Huygensmuseum Hofwijck

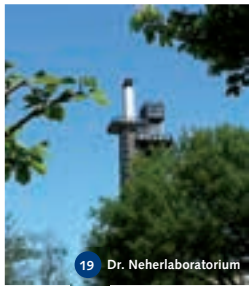
Huygensmuseum Hofwijck, de beroemde zeventiende-eeuwse buitenplaats van Constantijn en Christiaan Huygens in Voorburg, is compleet gerenoveerd. De buitenzijde is opgeknapt, de grisaïlles (grijschilderingen) zijn gerestaureerd en er zijn twee nieuwe museale verdiepingen gecreëerd. In De Gouden Eeuw van Constantijn staat Constantijn Huygens, de bouwheer van Hofwijck, centraal. Constantijn was een spilfiguur in de Gouden Eeuw. Hij was niet alleen een spitsvondig dichter, musicus, architect en kunstkenner maar vooral decennia lang de belangrijkste raadsheer van de Oranje's. Iedereen die iets van stadhouder Frederik Hendrik wilde, moest langs zijn secretaris Constantijn. Op de zolderverdieping maken bezoekers kennis met Constantijns' zoon Christiaan

Huygens, één van de belangrijkste wetenschappers die ons land heeft gekend. Zijn tijd op Hofwijck, de zeventiende-eeuwse wetenschap en zijn belangrijkste uitvindingen en ontdekkingen - zoals de ring rondom Saturnus - staan hier centraal. Christiaan was innovatief en veelzijdig, hij vervaardigde veel van zijn uitvindingen zelf. Zo is een door Christiaan zelf geslepen lens te bewonderen. Wandel tot slot door de tuin, een ontwerp van Constantijn, die zich hierbij liet inspireren door de antieke Romeinse architect Vitruvius. Kortom, ontmoet tijdens de Open Monumentendag Constantijn & Christiaan Thuis!

Ook staat tijdens Open Monumentendag het thema Macht & Pracht hier centraal. Constantijn Huygens, bouwheer van Hofwijck, bevond zich

als secretaris van verschillende Oranje stadhouders in het centrum van de politieke macht. Constantijn stond aan het begin van de hofcultuur in ons land. Hofwijck verzorgt tijdens de Open Monumentendag op elk heel uur een korte (30 min.) gratis rondleiding. De rondleidingen, genaamd Constantijn Huygens: Een leven in dienst van de Oranje's, worden gegeven door de gidsen van Hofwijck. Ook zijn er twee extra familierondleidingen Constantijn en de Prins van Oranje (ook 30 min.) voor (groot)ouders en kinderen, een familierondleiding om 11:30 uur en één om 14:30 uur. Kinderen ontdekken de geheimen van het hof en komen oog in oog te staan met de prins van Oranje en zijn vrouw. Zij kunnen zelfs plaatsnemen op de zetel voor de prins en zijn vrouw.

Colofon

Deze programmakrant is een uitgave van Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg www.ond-lv.nl

→ Uitgave: september 2013
→ Redactie: OMD-LV
→ Vormgeving: Optima Forma b.v.

Open Monumentendag is mede mogelijk gemaakt door:

en verder m.m.v. de locaties Schelpenhof en De Driehoek van Stichting Philadelphia Zorg, Veurs Voorburg Scholen groep Spinoza, Lionsclub Voorburg Prinses Marianne en Kab Accountants.

Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg zet zich in voor het vergroten van belangstelling en draagvlak voor het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed bij alle bewoners van de gemeente.

Met dank aan de vrijwillige inzet van eigenaren en beheerders van monumenten, lokale cultuurhistorische verenigingen en overige vrijwilligers.

Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. Informatie mag worden overgenomen of gebruikt met bronvermelding.

Fietsroutes

Boekje met **fietsroutes** (ook langs buitenplaatsen in Voorburg) Gratis bij info stands OMD.

Pracht in Praktijk

De Herenstraat in Voorburg, een monument op zich, heeft vele woonhuizen en werkplaatsen die tot winkelpand zijn omgebouwd. In veel gevallen is het interieur en de benedenverdieping gemoderniseerd om als winkel te kunnen dienen. De meeste kleine panden zijn

geschikt voor kleine ateliers en het uitstellen van moderne pracht: sieraden, klokken, leren accessoires en kunstwerken. Kijk eens naar de monumentale gevels en bekijk binnen hoe ambachten leven in de Herenstraat en het verlengde hiervan, het Westeinde.

- Herenstraat 3: Atelier Els Albersen

Els Albersen is een ervaren edelsmid. Haar ontwerpen kenmerken zich door een uniek en herkenbare vormgeving. Zij werkt vooral in goud. Sieraden kunnen deze dag ultrasoon gereinigd worden.

- Herenstraat 20: Drogisterij De Waag

Hier zijn oude bakkers- en barbiërkasten te bewonderen.

- Herenstraat 84: Orfèvre Edelsmid Manda Willems

Hier is een filmpje te bekijken over haar werk. Ook is een kijkje mogelijk op de werkbank in bedrijf. Op de buitenkant op de eerste verdieping van het pand is een mooi gemetseld detail.

- Herenstraat 92: Kunstuitleen Voorburg

Op 14 september wordt in de Kunstuitleen Voorburg de expositie 'Macht en Pracht' om 14:00 uur geopend door de heer Gilbert Monod de Froideville.

De exposanten zijn Edith Snoek, Hanneke Giezen en Inge Simonis.

Edith Snoek, beeldend kunstenaar:

Haar 'kinderen' zijn puur. Treffend en liefdevol op het doek gezet, met structuur en transparantie. Schrapen, wegvagen, vervagen. Spontane en verfijnde handelingen wisselen zich in het schilderproces af. Stoppen en overwegen. De sfeer is haast nostalgisch. Het kleurenpalet is, evenals de toon van het werk, sober. Typisch Snoek. Lees verder op haar website www.edithsnoek.nl

Hanneke Giezen, beeldend kunstenaar, zegt over haar werk:

Mijn kunst gaat over mooi en lelijk, goede en slechte smaak en alles wat daarbij hoort. En dat is heel wat. Bij 'mooi' hoort al gauw goed, intelligent, gevoelig en beschaafd. 'Lelijk' is slecht, dom, lomp, volks. Om bij de mooie groep te horen omringen mensen zich met exquise pronk en pracht. Op die manier ontsijgen ze de middelmaat en vinden ze aansluiting bij de hogere echelons. Schoonheid en smaak hebben dus alles te maken met status en macht. Lees verder op haar website www.hannekegiezen.nl

Inge Simonis ontwerpt en produceert kleine series en exclusieve objecten, uiteenlopend van servies tot vazen en lampen. Het werk van Inge Simonis kenmerkt zich door een lichte vormgeving, waarin toeval en verrassing duidelijk een rol spelen. Functie is altijd het uitgangspunt maar Simonis laat zich graag leiden door toeval in het proces waardoor nieuwe

vormen ontstaan. Haar inspiratiebron is de natuur, die zij vrij vertaalt naar gebruiksobjecten van keramiek. Lees verder op haar website www.ingesimonis.nl

- Herenstraat 95, Undine

Tassenontwerper Undine Eckardt presenteert de ambachtelijke kunst van het tassen maken en laat patroononderdelen zien. Bij goed weer is de tuin toegankelijk.

- Herenstraat 108, The Hands of Time
Klokkenmaker The Hands of Time geeft aan de hand van voorbeelden demonstraties en uitleg over de uitvindingen van Christiaan Huygens - een van onze grootste wetenschappers - ter verbetering van uurwerken.

- Westeinde 6, Koninklijke B.V. Edelmetaalindustrie v/h Jan Hensing
De werkplaats van de edel smederij en de collectie goud en zilver zijn te zien. U kunt er de hele dag terecht voor het taxeren van uw sieraden van na 1952. De taxaties worden uitgevoerd door Guido van der Eerden. Hij is lid van de prestigieuze Diamantbeurs Amsterdam en was directeur van v.d. Eerden Juwelier sinds 1924. Ook kunt u hier uw sieraden gratis ultrasoon laten reinigen.

Themaboekje

Themaboekje "Macht & Pracht" (€10,00 te verkrijgen bij informatiestands OMD). Ook de themaboekjes van vorige jaren zijn nog te koop.

Vaarschema trekschuit 'De Hadrianus'

Het Zieken, Den Haag	09:45	-	-
t.o. Drievliet	10:15	12:15	14:15
t.o. Buitengoed Dorrepaal	10:20	12:20	14:20
Hofwijck	10:30	12:30	14:30
Kerkbrug (géén stop)	-	-	-
De Sluis	10:45	12:45	14:15
St. Martinuskerk	10:50	12:50	14:50
De Sluis (bij Dolk gemaal)	11:05	13:05	15:05
De Sluis (bij Dolk gemaal)	11:15	13:15	15:15
Kerkbrug (géén stop)	11:30	13:30	15:30
Hofwijck	11:50	13:50	15:50
t.o. Buitengoed Dorrepaal	12:00	14:00	-
t.o. Drievliet	12:05	14:05	-

(tijden onder voorbehoud en afhankelijk van drukte op het water)

Kosten € 3,00 per persoon, te betalen op de boot.

De trekschuit brengt u bij andere opengestelde monumenten in de gemeente; breng een bezoek en ga met de volgende boot weer terug; direct mee terug varen is alleen mogelijk indien er plaats is (ter beoordeling van de schipper en de organisatie).

Reserveren is niet mogelijk

open monumentendag

zaterdag 14 september 2013, van 10:00 - 17:00 uur

OPENGESTELDE MONUMENTEN

• Dorrepaal
• Ruisspunt
• Museum Hofwijk
• Winkel in de Wolken

• Voorburg
• Leijn
• Graafplaats Parkweg
• School
• (voormalig orangerie Rusthof)

• Eerste Eerste

• Woninghe
• m
• theen Camuz)

• Graafplaats Wilsven

• den Van
• en de laatste
• www.ond-lv.nl
• inwoners van
• uit via de

ACTIVITEITEN

- Rondleidingen door monumenten
- Muziekoptredens
- Orgelspel
- Shantykoren
- Rondrit langs monumenten per bus en boot voor senioren
- Dia voorstelling "Machtige Ingezetenen van Leidschendam-Voorburg"
- Oud Hollandse kinderspeken
- Zaaedemonstraties
- De Gezellen
- Informatiekramen van lokale historische verenigingen
- Fietsroute

PRESENTATIES "PRACHT IN PRAKTIJK"

- Exposities edelsmeden Westeinde en Herenstraat
- Opening expositie "Macht en Pracht" bij Kunststilleen Voorburg
- Leertafel bij Sweenstein rond thema monumentale functie versus economische functie gebouwen
- Demonstratie klokken maken

Verkrijgbaar bij de stands van Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg in de Herenstraat (Voorburg) en bij de Dorpskerk (Leidschendam) o.a.:

- De uitgebreide programmakrant
- Gratis fietstocht
- De themapublicatie "Macht & Pracht"

De Open Monumentendag jaar samen met de Vlietdag voor het programma van zie website www.vlietdag.nl

En volg ons op

en verder m.m.v. de locaties Schelpenhof en De Driehoek van Stichting Pruisd Neurs Voorburg Scholen groep Spinoza, Liensclub Voorburg, Prinses Marianne

Flyer algemeen
en Flyer senioren
monumentenbus

Voor senioren Met bus en boot naar monumenten

Van 11:00 uur tot ongeveer 15:30 uur. Kosten €5,00 inclusief lunchpakket.

Speciaal voor senioren wordt een rondrit verzorgd met de bus en de trekschuit "De Hadrianus" naar de volgende 4 monumenten:

- 1 Huygensmuseum Hofwijk
- 2 Westeinde 6 (Casa Nuova) met presentatie over de pracht van zilver en goud
- 3 Laurentiuskerk in Stompwijk
- 4 Voormalig scheepswerf Van Ravestein

"De Hadrianus" vaart over de Vliet langs monumenten en de schepen van de historische vloot.

Opstapplaatsen

- WDC De Groene Loper
- WDC Oranjestad
- Parkeerplaats bij De Schuitejager
- WDC De Plint

Aanmelden t/m 30 augustus 2013 via tel. 070 369 3929 Van Woeij Centrale Busvervoer (elke werkdag tussen 09:00 en 11:00 uur). Bij aanmelden aangeven waar u wilt opstappen.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

- Pieter van der Kerkhoff (070 369 3233)
- Kiek de Vreught (06 202 46194)

De rondritten worden mogelijk gemaakt door vrijwilligers van Woeij busvervoer.

De rondrit is bestemd voor senioren die goed ter been zijn en die geen hulp nodig hebben bij het in- en uitstappen.

en verder m.m.v. de locaties Schelpenhof en De Driehoek van Stichting Pruisd Neurs Voorburg Scholen groep Spinoza, Liensclub Voorburg Prinses Marianne en Robo Vastgoedgroep

PROGRAMMA

OPENGESTELDE MONUMENTEN

Voorburg

- Bullenged Dorrepaal
- Villa Het Kruispunt
- Westeinde 6
- Huygensmuseum Hofwijk
- Kinderboekenwinkel in de Wolken
- Franse Kerk
- Kunststilleen Voorburg
- Het Veer Theater (voorheen Camuz)
- Dorpskerk
- H. Petrus en Pauluskerk
- Oude Kerk
- Algemeene Begraafplaats Parkweg
- Sophia Bewaarschool

- Oude de Linden (voormalig orangerie Rusthof)
- Sint Martinuskerk
- Molen De Vliet
- Stadskinderbouderij Essesteijn

Leidschendam

- Boederij De Sijde Wooninghe
- De Heidebeertorium
- Het Veer Theater (voorheen Camuz)
- Dorpskerk
- H. Petrus en Pauluskerk
- Molen De Salmamder

Stompwijk

- Joodse Herenwoud
- Begraafplaats Wilsven
- Sint Laurentiuskerk

ACTIVITEITEN

- Rondleidingen door monumenten
- Muziekoptredens
- Orgelspel
- Shantykoren
- Rondrit langs monumenten per bus en boot voor senioren
- Dia voorstelling "Machtige Ingezetenen van Leidschendam-Voorburg"
- Oud Hollandse kinderspeken
- Zaaedemonstraties

- De Gezellen
- Informatiekramen van lokale historische verenigingen
- Fietsroute

PRESENTATIES

- "PRACHT IN PRAKTIJK"
- Presentaties edelsmeden Westeinde en Herenstraat
- Opening expositie "Macht en Pracht" bij Kunststilleen Voorburg
- Leertafel bij Sweenstein rond thema monumentale functie versus economische functie gebouwen
- Demonstratie klokken maken

Verkrijgbaar bij de stands van Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg in de Herenstraat (Voorburg) en bij de Dorpskerk (Leidschendam) o.a.:

- De uitgebreide programmakrant
- Gratis fietstocht
- De themapublicatie "Macht & Pracht"

De Open Monumentendag valt dit jaar samen met de Vlietdag voor het programma van zie website www.vlietdag.nl

www.ond-lv.nl

en verder m.m.v. de locaties Schelpenhof en De Driehoek van Stichting Pruisd Neurs Voorburg Scholen groep Spinoza, Liensclub Voorburg Prinses Marianne en Robo Vastgoedgroep

En volg ons op

1/1 Pagina-
advertentie
Voorburgsche
Courant

open
MONUMENTENDAG Leidschendam-Voorburg

**Volop bijzondere
presentaties,
demonstraties,
muziek, orgelspel
en zang!**

In hetzelfde weekend
**VLIET
DAGEN**

zaterdag 14 september 2013 www.ond-lv.nl

open
MONUMENTENDAG Leidschendam-Voorburg

**Speciale
Bus/Boottocht voor
senioren langs unieke
monumenten en de
Historische vloot**

In hetzelfde weekend
**VLIET
DAGEN**

zaterdag 14 september 2013 www.ond-lv.nl

Stoppers in diverse
formaten

open
MONUMENTENDAG Leidschendam-Voorburg

**Maak kennis met
de 'Machtige Ingezetenen'
van Leidschendam-
Voorburg!**

In hetzelfde weekend
**VLIET
DAGEN**

zaterdag 14 september 2013 www.ond-lv.nl

Macht & Pracht

open monumentendag

zaterdag 14 september 2013

open
MONUMENTENDAG Leidschendam-Voorburg

Rabo Vastgoedgroep
Hoofdsponsor

www.ond-lv.nl

Woei
Pasta Dental
Crematorium
Woonwv
SIMA
OPTIMA FORMA
KLEIN
VLIET
DAGEN

De Open Monumentendag valt dit
jaar samen met de Vlietdagen.
Voor het programma van de Vlietdagen
zie website www.vlietdagen.nl

open
MONUMENTENDAG
Leidschendam-Voorburg

zaterdag 14 september 2013

wij zijn open

en nodigen u van harte uit om tijdens de
Open Monumentendag een kijkje te komen nemen

Uitgebreide info op
www.ond-lv.nl

Voorbeeld Raamposter

Affiche op A0-formaat tbv driehoeksborden

Leidschendam-Voorburg

Colofon

Dit verslag is van de Stichting Open Monumentendag Leidschendam – Voorburg (OMD-LV) | Distelweide 155, 2272 VT Voorburg | T 070 – 327 0095 | E info@omd-lv.nl | www.omd-lv.nl | KvK te Den Haag 27368088 | Uitgave: oktober/november 2013.

Stichting Open Monumentendag Leidschendam - Voorburg zet zich in voor het vergroten van belangstelling en draagvlak voor het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed bij alle bewoners van de gemeente.

De inhoud van dit verslag is met zorg samengesteld. OMD-LV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. Informatie mag worden overgenomen of gebruikt met bronvermelding.

